

Mere zaštite bilja za povrtarske kulture u maju

Автор(и): проф. д-р Стойка Машева, ИЗК "Марица" Пловдив; гл.ас. д-р Дима Маркова; проф. д-р Винелина Янкова, ИЗК "Марица" в Пловдив

Дата: 17.05.2017 Брой: 5/2017

Proizvodnja u zaštićenom prostoru

Glavni štetočine za period

Plamenjača (*Phytophthora infestans*)

Rana pegavost (*Alternaria solani*)

Plesan lista (*Fulvia fulva*)

Siva plesan (*Botrytis cinerea*)

Plamenjača krastavca (*Pseudoperonospora cubensis*)

Prašinasta plesan krastavca (*Podosphaera xanthii*)

Mina paradajza (*Tuta absoluta*)

Staklenaška bela mušica (*Trialeurodes vaporariorum*)

Trinse (*Thrips tabaci*, *Frankliniella occidentalis*)

U ovom periodu se vrši masovna berba plodova, stoga se moraju birati sredstva za zaštitu bilja sa kratkim rokom čekanja do berbe.

Paradajz i krastavac

Plamenjača

Staklenike je potrebno redovno pregledati na pojavu bolesti, posebno u prisustvu "kritičnih perioda". Gljiva napada sve nadzemne delove biljaka paradajza. Prvi simptomi se javljaju kao vodnjikave pege nepravilnog oblika na najstarijim listovima. Kasnije potamne i osuše se. Pri visokoj vlažnosti vazduha, donja strana pega je prekrivena rahljivim belkastim rastom – sporulacija gljive. U slučaju jake infekcije cela lisnata masa može da uvene. Pegе na peteljkama i peteljkama plodova su suve, tamno braon. Pegе na stabilu su takođe velike i vodnjikave i potpuno ga obavijaju. Ova pojava je posebno opasna jer čitave biljke mogu brzo da se osuše. Na plodovima su pegе braon, hrapave, sa zračnom strukturom. Brzo se povećavaju u prečniku. Pri visokoj vlažnosti vazduha na njima se pojavljuje rahljiva belkasta sporulacija. Obično su napadnuti zeleni plodovi.

Strategija suzbijanja štetočina

Redovno provetravanje staklenika. Održavanje optimalnog temperaturnog i vlažnog režima. Ne smeju se dozvoliti kapljice rose da ostanu na biljkama. U prisustvu "kritičnih perioda" treba sprovesti preventivne tretmane sredstvima za zaštitu bilja.

Ovlašćena sredstva za zaštitu bilja

valbon – 180-200 g/ha; verita WG - 0,15%; winker WG – 200 g/ha; equation pro – 0,04%; curial star – 60 ml/ha; consento SC – 200 ml/ha; corsate 60 WG – 20-30 g/ha; quadris 25 SC – 0,075%; lieto – 40-45 g/ha; manfil 75 WG – 210 g/ha; melody compact 49 WG – 185 g/ha; pencozeb 80 WP – 200 g/ha; pencozeb 75 WG – 210 g/ha; pergado med 27 WG – 500 g/ha; polyram DF – 0,2%; revus 250 SC – 0,05%; ridomil gold R WG – 500 g/ha; sankoze 80 WP – 200 g/ha; sinstar 70-80 ml/ha; fortuna globe – 200 g/ha;

Mina paradajza

Moljci štetočine su aktivni noću, a danju se skrivaju među listovima. Štetu nanose larve. One preferiraju uglavnom listove i stabiljke biljaka, ali napadaju i plodove. Simptomi prisustva moljca su kratke i široke mine na listovima, u kojima se mogu videti larve i izmet, smešteni na jednom kraju. Oštećenje plodova pruža mogućnost za razvoj bolesti koje izazivaju njihovo truljenje.

Strategija suzbijanja štetočina

Korišćenje feromonskih klopki za pravovremeno otkrivanje štetočine i preduzimanje pravovremenih mera suzbijanja. Pri niskoj gustini populacije može se uvesti jedan od bioloških agenasa *Macrolophus pygmaeus* ili *Nesidiocoris tenuis*.

Ovlašćena sredstva za zaštitu bilja

avant 150 EC – 25 ml/ha, alverde 240 SC – 0,1%, altacor WG – 8-12 g/ha, ampligo 150 ZC – 40 ml/ha, affirm 095 SG – 150 g/ha, voliam targo 063 SC – 0,08%, decis 2.5 EC – 0,05%, confidor energy OD – 0,08%, coragen 20 SC – 14-20 ml/ha, lannate 20 SL – 125 ml/ha, lannate 25 WP – 100 g/ha, mospilan 20 SP – 0,02%, neem azal T/S – 0,3%, picador 20 SL – 0,05%, rapax – 100-200 ml/ha, syneis 480 SC – 10-25 ml/ha (20-25 ml/100 l vode), warrant 20 SL – 50 ml/ha.

Proizvodnja na otvorenom polju

Glavni štetočine za period

Luk - Plamenjača luka (*Peronospora destructor*)

Lukova muva (*Delia antiqua*),

Lukov moljac (*Acrolepia assectella*)

Kupus - Plamenjača kupusa (*Peronospora parasitica*)

Kupusov moljac (*Mamestra brassicae*),

Kupusna muva (*Delia brassicae*)

Grašak

Plamenjača graška (*Peronospora pisi*),

Sitneži (*Sitona* spp.)

Krompir - Plamenjača krompira (*Phytophthora infestans*), Koloradski krompirov bubaš (*Leptinotarsa decemlineata*)

Kupus

Plamenjača kupusa

Bolest je štetnija na rasadu za ranu proizvodnju i na kasnim usevima. Posebno je opasna za semensku proizvodnju. Prvi simptomi su pojava udubljenih pega na listovima, koje su sa donje strane prekrivene belkastim do pepeljasto sivim rastom sa brojnim sporama. Kasnije rast nestaje, a pege se sparuju. Kod odraslih biljaka se prvo napadaju spoljni listovi glavica. U semenskim usevima patogen napada i vegetativne delove i cvasti, peteljke plodova i mahune, odakle prelazi na seme i inficira ga.

Strategija suzbijanja štetočina

Rasad i useve treba redovno pregledati radi ranog otkrivanja prvih simptoma. Kod rasada se sprovode preventivni tretmani sredstvima za zaštitu bilja, dok je kod ranih useva dovoljan jedan tretman nakon pojave prvih pega. Kod semenskih useva suzbijanje mora biti intenzivnije.

Ovlašćena sredstva za zaštitu bilja

bordo mix 50 WP – 375-500 g/ha; infinito SC – 160 ml/ha; ridomil gold R WG – 500 g/ha.

Kupusov moljac

Larve izazivaju oštećenja ishranom na listovima i glavicama. Posle izleganja se hrane na donjoj strani listova, skeletizirajući ih. Kasnije izjedaju listove, ostavljajući samo debele žile, i prodiru u glavicu. Oštećene glavice trunu i imaju neprijatan miris.

Strategija suzbijanja štetočina

Duboka oranja radi smanjenja populacije kupusovog moljca, uništavanje korova, redovno okopavanje, navodnjavanje i đubrenje kupusa.

Ovlašćena sredstva za zaštitu bilja